

Polish Alliance Daily — P.N.A. Youth and Sports Section

Zarys Historji Wojennej 1 Polskiej Dywizji Panczernej

GIRL WATCHING seems to start early at Cypress Gardens, Fla. The girl is Marilyn Stabler, the watcher, Ricky Callan.

Sport Parade

NEW YORK (UPI) — Willie Shoemaker doesn't care what Brailino Baeza says, he still thinks Damascus can take Buckpasser. There really was no way of telling. Not Monday, anyway, when the great Buckpasser failed to show.

Z Bocznej Trybuny Sportowej

ZAPOCZĄTKOWANA przed Igrzyskami Olimpijskimi w Rzymie (1960) akcja obejmowała patronat nad startem reprezentantów Polski, cieszy się coraz większym powodzeniem. W Wietnzym Miście 19 polskich olimpijczyków miało swoich patronów, spośród Polaków z zagranicy, na Igrzyskach w Tokju, z tego podopieczni nie zadowolono ubiegało się o najwyższe sportowe zaszczyty i medale pod opieką "olimpijskich rodziców".

Starenko Hesitates To Make Predictions At Augustana College

ROCK ISLAND, Ill.—Augustana grid coach Ralph Starenko has never been one for making predictions. He just goes out and wins ball games. Last year the only prediction Starenko made was that if the Vikings stayed healthy they would "hang tough" in the conference. As it turned out his backs and entire defensive unit were able to play every game, and they repaid his prediction with the first undisputed College Conference of Illinois and Wisconsin football title in Augustana's history.

Kolski Win Holstem Park Playoff Game

The Kolski Boosters last Wednesday night defeated the powerful Bam's A.C. 17-13 to win the second round title in a special play-off game as both clubs ended 2nd round play with identical 5 won and 1 loss records.

Eagles, Maroons In Final Tuneups, Fall Season Opens For Soccer

The Eagles rolled up their traveling clothes along with some very young and very old muscles and traveled to Lake Villa last Sunday to engage in a triple-header against the juvenile, old-boys, and senior teams of Fortuna.

Capt. Robert Hodur Completes Army Medical Training

FT. SAM HOUSTON, Tex. — Army Doctor (Capt.) Robert J. Hodur, 24, son of Mr. and Mrs. James A. Hodur, 5232 W. Wellington, Chicago, Ill., completed a medical service officer basic course at Brooke Army Medical Center, Ft. Sam Houston, Tex.

Secret Agent X9

Today's Arlington Feature Race

Table with columns for horse names (Mozdierz, King, Ted Hoffman, etc.), race times, and odds. Includes a list of winners and runners-up.

Czołgi Nacierają... (Tanks are charging...)

Planując wykonać główne zadanie na kierunku Chambois, Dywizja ruszyła wczesnym rano z zadaniem uchwycenia Chambois i w górę z "Maczugą". Sławna później nazwa "Maczuga" powstała w rozmowie radiowej szefa sztabu 10 Brygady z dowódcą Dywizji, który tak nazwał Mont Ormel, położone na północnym wschód od Chambois.

dywizjami przyszło zaopatrzenie we wszystko co było już na wyczerpaniu w dywizji.

Bitwa Była Wygrana W dniu 22 sierpnia część 10 Brygady Panczernej zajęła już bez walki południową wznogę 262. Tegoz dnia wieczorem wraz z pochwałą za działania od dowódcy 1 Armii, przyszedł rozkaz złuzowania 1 Dywizji Panczernej, która w dniu 23 sierpnia 1944 odjechała do odtowdu Korpusu.

Bitwa w rejonie Chambois-Mont Ormel jest największą i najważniejszą bitwą Dywizji w ciągu całej Kampanii. Tydzień walk o niespotykanej bliskości, zwłaszcza w ich okresie końcowym, był bitwą trwającą prawie bez przerwy. Odcieci przez dwa dni i noc, bez możliwości zaopatrzenia i ewakuacji rannych, żołnierze wykazali niezwykły hart ducha, wytrzymując próby przebiecia się najlepszych dywizji niemieckich, między którymi znajdowały się: 1 Dywizja S. S. "Adolf Hitler" i 12 Dywizja S. S. "Hitlerjugend".

Jest to jedyna bitwa, w której wszystkie dostawne oddziały Dywizji walczyły równocześnie. Pole bitwy pod Chambois i na "Maczudze" stało się miejscem wycieczkowym dla różnych dygnitarzy alianckich. Na wzgórzu 262 sterzał wysoki maszt z tablicą Polish Battlefield — polskie polebojowisko. Drogi i pola w tym rejonie usiane były zwalami trzupów i sprzętu zmasakrowanych kolumn niemieckich.

Dywizja wzięła do niewoli 150 oficerów, w tym jednego generała i czterech pułkowników, oraz 5.500 szeregowych. Zniszczono około 70 czołgów różnego typu, około 500 pojazdów mechanicznych, ponad 100 armat różnych kalibrów, nie licząc drobniejszego sprzętu. Straty własne wyniosły 135 oficerów i 2.192 szeregowych w zabitych i rannych.

Autor artykułu, ogłoszonego w tym czasie w brytyjskim piśmie "Tank", stwierdza że 1. Polska Dywizja Pancerna odegrała czołową i zaszczytną rolę w uzyskaniu zwycięstwa sprzymierzonych w Normandii zamykając lukę, która była jedyną drogą odwrotu dla wycofującej się armii niemieckiej, i podaje: "Sposród pół bitew Normandii, żadne inne nie przedstawia takiego obrazu piekła, zniszczenia i śmierci jak to, które rozciąga się na północny-wschód od Chambois."

Bezpośrednio po bitwie pod Chambois i na Maczudze — Naczelny Wódz General Kazimierz Sosnkowski w swoim rozkazie z dnia 22 sierpnia 1944 roku, skierował do żołnierzy 1. Dywizji Panczernej następujące słowa: "1. Dywizja Pancerna pod dowództwem Generata Maczka okryła się wielką sławą na polach bitwy w Normandii. Odegrała Ona wybitną rolę w wielkiej bitwie, którą ludzkość pamięta zawsze będzie jako najwspanialszą operację tej wojny, w wyniku której, zniszczona została 7-ma armia niemiecka..."

Żołnierze 1. Dywizji Panczernej! Wasze bitwy ciężkie i pełne chwały, tworzą nowe karty historii Naszego Narodu... Wasza 1. Dywizja Pancerna, tworzy piękny Epos Żołnierski w czynach, które wzbogacą źródła narodowych Sił Moralnych, pomóżcie Tradycje Zwycięskich Osiągnięć.

Pamiętając z uszanowaniem i miłością o poległych na Polu Chwały Kolegów i Towarzyszy Broni, przesyłam Wam wyrazy dumy i wiary w Was i w Imienia Całego Narodu, serdecznie dziękuję za wszystkie Wasze osiągnięcia."

Przeciwnicy Reform Rzym. (DP) — Rozgłos w prasie włoskiej uzyskało wystąpienie kard. Lercaro, popularnego zwolennika reform znanego ze swego "rewolucyjnego nastawienia". Jako przewodniczący watykańskiej komisji reform i liturgii, kardynał napietnował tych "awangardowych reformistów", którzy tracąc rozsądek i umiar propagując między innymi "prywatne" Msze św. "Oni właśnie — oświadczył kardynał Lercaro — o-późniają rzetelne i potrzebne reformy."

Zapisy Na Lekcje Jęz. Angielskiego Odbędą Się w Sobotę, 9-go Września

Nauka Przeznaczona Dla Osób Starszych, Prowadzona Będzie w Domu Wydziału Kongresu Polonii, 1838 W. Division Ul.

Jak w poprzednim roku szkolnym, tak i obecnie, planowane są wykłady języka angielskiego dla osób starszych...

Zapisy do klas języka angielskiego dla osób starszych odbędą się w sobotę, 9 września, w Domu Wydziału Kongresu Polonii...

Co Słysząc Wśród Podhalan

Dnia 20 sierpnia, odbył się piknik Koła Nr. 5-ty Im. Władysława Zamojskiego, Związku Podhalan...

Na pikniku było szereg gości z Głównego Zarządu Związku Podhalan z prezesem Andrzejem Wróblem na czele...

Wszyscy goście bawili się znakomicie przy dźwiękach orkiestry a na szczęśliwoczek czekało dużo atrakcji...

Wycinek z Powieści K. Tejmajera

Samek Zwidowca, ranny od kul i lipowskich góralski stał był od upływu krwi, że ani ręką ani nogą nie mógł ruszyć...

Czarter Na Dom Młodz. Okr. 13 ZNP Został Wrećzony Dyr. Edw. Moskal

Pieniądze Zbierane Na Obchodach Majowych Zostały Rozdzielone Na Obydwa Okręgi Związkowe, — Może Teraz Długoletnie Starania Związkowców Będą Zrealizowane

Ubiegłej środy, odbyło się posiedzenie zwołane przez Komisarza Okręgu 13-go ZNP, Zygmunta Sokolnickiego...

Wrećając Czarter, komisarz Sokolnicki, powiedział, z tym dokumentem oddaje Torbie prezesie, długoletnie marzenia naszej braci Związkowej...

Zwołane na posiedzenia obydwu Okręgów 12 i 13-ty i obydwu zarządy w całości wzięły udział w posiedzeniu...

Wiadomości z Cleveland i Okolicy

Korespondent: — W. P. Meklemburg 3562 West 32nd St., Cleveland 9, Ohio

Doroczny Dzień Grup Nar. w Ohio

Po pełnym sukcesie Tygodni Narodów Ujarmionych, urządzonym przez Komitet Ruchów Narodowościowych...

Przez całe popołudnie, dla przyjemniejsza czasu będzie grała dobra orkiestra Heidelberg Brass Band...

Skrytykował Administrację Miasta

Charles A. Vanik, Kongresman z Okręgu 21-go, ostatnio skrytykował rząd Federalny, oraz Administrację miasta Cleveland...

Kongresman Charles A. Vanik podaje, że rząd Federalny od roku 1949 do 1965 wydał na ulepszenia dzielnic rezydencyjnych \$1.3 biliona...

W ostatnich kilku latach w Cleveland, jak zaznacza kongresman Vanik, zostało usuniętych dużo domów mieszkalnych...

Nosił Broń Palną

Theodore Soke, lat 25, zam. pn. 240 Chestnut Ul., Painesville, nosił przy sobie broń palną...

Sheraton Corp. Nabyła Nowy Hotel

The Sheraton Corp. of America, która w roku 1959 wykupiła Hotel Cleveland przy Public Square...

Zmarł Za Kierownicą

Frederick W. Gade, lat 63, zam. pn. 1054 E. 149-ta ulica, jechał samochodem i gdy był na E. 152-iej ulicy...

Otrzymali Podwyżkę

Rada Szkolna miasta Cleveland oznajmiła, że wszyscy nauczyciele z początkiem roku szkolnego...

DROBNE OGŁOSZENIA Z Cleveland i okolicy

Malowanie i Papierowanie MALUJEMY DOMEK ZEWNETRZ I WEWNĘTRZ

W Sobotę, 9-go Września "Wielki Roczny Bal"

Tradycyjna Impreza Komitetu Pań Pomocy Dzieciom Polskim Przy Klubie Niezależnych Polaków w "Grand Ballroom Greek Cultural Center" 2727 West Winona Street

W sobotę, 9 września, w nowoczesnej sali balowej pnr. 2727 W. Winona ul. (5132 North) Polonia Chicago...

TEOFILA HEBLER

Do tańca przygrywać będzie orkiestra Antoniego Kawakowskiego. Bufet i bar we własnym zakresie...

Sezon Jesienny w Polskim Klubie Artystycznym

Sezon jesienny w Polskim Klubie Artystycznym zaczyna się w piątek, 29 września, w pięknych salach Chicago Society...

Kunicki w Pol. Klubie Art.

Następna impreza Polskiego Klubu Artystycznego, którą również polecamy członkom i sympantom...

Historia Komitetu Skarbu Narodowego w Chicago

Komitet Skarbu Narodowego w Chicago założony został 1 listopada 1951 r. przez grono osób...

Z braku czasu trudno było zebrać i przygotować sprawozdanie finansowe ze zbiorów przeprowadzonych przez Komitet Skarbu Narodowego...

Pol. Am. Sr. Citizens — Zmiana Lokalu Polish American Senior Citizens of Chicago...

Od stycznia 1951 r. do założenia Komitetu Skarbu Narodowego w Chicago, do dnia 1 listopada 1951 r. na terenie chicagowskim działał Delegat Skarbu Narodowego...

Prosi o Pomoc Ja rozpoczyna matka szesciorga dzieci zwracając się z prośbą do Was Drodzy Rodacy...

Komitet Skarbu Narodowego w Chicago jest dumny z tego, iż był pierwszym oficjalnie zorganizowanym przez władze stanowe...

Miły Obowiązek

Gdy "bohatercy" oprawy w niemieckich wojskowych mundurach rozbili głowy naszym dzieciom...

Okazuje się, że pomoc wciąż jest potrzebna, konieczna. Od tego obowiązku - niepodobna się wymówić.

Kursy Języków Obcych

Oferuje Wieczorna Szkoła Wells

W związku ze zbliżającym się nowym sezonem szkolnym, Szkoła Wieczorowa Wells znajdująca się pnr. 936 N. Ashland Ave...

Odział jęz. obcych oferuje kursy następujących języków: francuskiego, niemieckiego, polskiego...

Sluchajcie Programu Radiowego Mówi prowadził ROBERT LEWANDOWSKI

Godzina Słoneczna LIDII PUCIŃSKIEJ Rano 8:30 - 9:30 ze Stacji WEBC

POLSKA W MUZYCE, PIEŚNI I SŁOWIE WIADOMOŚCI—MUZYKA—POLSKA PIEŚŃ POLSKIE SŁOWO

CHICAGO, ILL. WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1967

Saturday Polish Classes For Children And Adults

Registration Saturday, Sept. 9 at Illinois Division Of The Polish American Congress Home, 1838 W. Division St.

Saturday Classes in Elementary, Intermediate and Advanced Polish will be offered during the current school year at the Illinois Division of the Polish American Congress Home.

Who is eligible to enroll in the Saturday Polish School? Boys and girls ranging in age from 4 to 18 as well as all adults.

High School students and adults will be in separate classes.

Primary and Grammar school students will also be segregated according to their ages and language abilities.

There will be special kindergarten classes for children under 6 years of age.

CHILDREN AND adults who never had the opportunity of studying the Polish language in parochial or public schools will find the Elementary Polish course designed especially for them.

To meet, therefore, the specific requirements of beginners, the chief aim of the Elementary Polish Course is to present the shortest method whereby the essential elements of Polish grammar, reading writing and conversation may be easily understood by those who have little or no knowledge of Polish.

An introductory course of this nature, which recognizes the needs and capacities of beginners, will help the first year students of Polish to accomplish the maximum

of results with the least possible effort.

The Intermediate Polish Course is intended primarily for those who have studied Polish in grammar or high school or who possess a fair reading or conversational knowledge of the language.

Advanced Polish Grammar, Polish Literature and History will be offered students in the Advanced Polish Course.

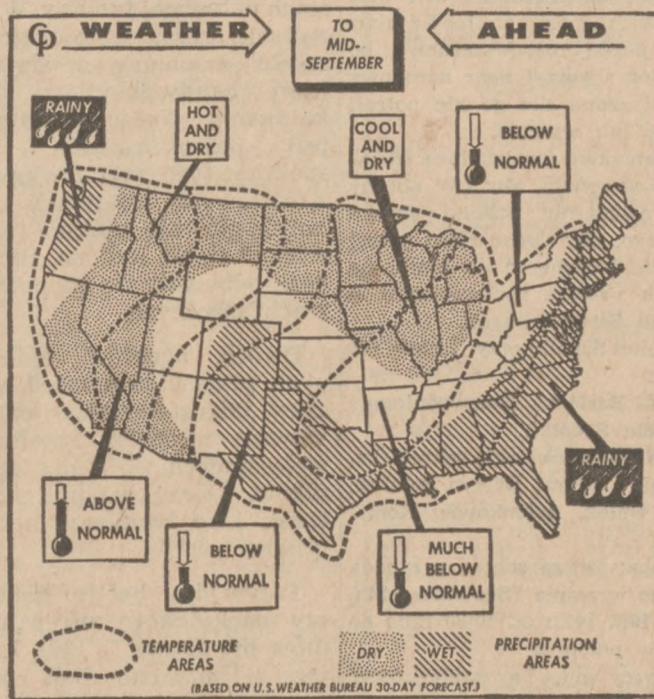
IN ADDITION to the Polish language course, students will be afforded an opportunity to participate in Polish singing, folk dancing and dramatics. Boys and girls from the Saturday Classes of the Illinois Division of the Polish American Congress have presented magnificent programs in the past on the stages of Holy Trinity High, Lane Technical High and Madonna High Schools as well as at McCormick Place.

The tuition fee for the entire school year is only \$8.00 per individual. Where there are two, three or more children from one family, the tuition fee per family is \$12 for the entire school year.

REGISTRATION will take place Saturday, Sept. 9 at the Illinois Division of the Polish American Congress Home, 1838 W. Division Street from 1 to 4 p.m. Please use the side entrance.

For further information, please call Mrs. Wanda Rozmarek, AV 3-0779.

Wrzesień:--The Month Of Flowering Heathers

In Polish, Wrzesień (September) designates the month in which heathens bloom in the Tatra and on the slopes of mountains in other region of the Polish countryside.

Heather, or wrzos in Polish, is known under the botanical classification as Calluna vulgaris. It has small, crowded sessile leaves and racemes of tiny purplish pink flowers.

In English, the ninth month of the year has the archaic designation of the seventh month. September is derived from septem, or seven. Actually, it was the seventh month of the year in the old Roman calendar.

THIS, HOWEVER, is beside the point which we are about to make. September, or wrzesień, in the words of an eminent Polish poet Leopold Staff, means the enchanting time in which summer is by-passing autumn (przedziwna chwila, w której lato mija się z jesienią).

While October will be the month of magic in our woodlands, September is the time for a pause.

LAST WEEK it was summer — or what has passed for summer this year. Now it is September, a kind of fifth season. Autumn doesn't begin officially for another two weeks, and unofficially till color sweeps the woodland, so now comes an interim when summer's leftovers

Advocates' Vice Presidents Appointed By Judge Tondryk

Judge Vincent W. Tondryk, Jr., Chicago, newly elected President of the National Advocates Society, Inc. designated the following attorneys as Vice Presidents:

John L. Butz, Syracuse, N.Y., 1st Vice President; Alex Janoski, Chicago Ill., 2nd Vice President; Daniel J. Walkowiak, Buffalo, N.Y., 3rd Vice President.

The National Advocates Society, Inc., is an organization of about 200 attorneys of Polish extraction from the United States and Canada.

State Vice Presidents appointed by Judge Tondryk are: John P. X. Androski, Connecticut; Stanley D.

Large Print Books And Newspapers

Within the past few years a new development in the field of book publishing offers great assistance to the many residents of this country who, while in no sense blind, have difficulty in reading literature printed in the ordinary type generally used by books and newspapers.

One of the major breakthroughs has come this year with publication by the New York Times of a special weekly edition in type almost double the size of the regular newspaper. A number of major book publishers have also entered this field and public libraries with financial aid from the Federal Government are expanding their collections of books in large type.

FOR MANY YEARS the Library of Congress had a special division which specialized in aiding the blind by means of books in Braille and on records, the so-called talking books. Now this great national Library has entered the new field of large print books, in order to assist persons who have impaired vision.

The new large print books offer such persons a renewed opportunity to enjoy the pleasures of reading. "It is wonderful," writes one such reader, "to be able to read a news-

Dr. Makomaski Writes Book On Polish Coins

By ROBERT OBOJSKI
Cambridge Springs, Pa.

Upon returning from my recent trip to Poland, I stopped off to see Hans M. F. Schulman, one of New York City's best known coin dealers, at his Fifth Avenue office. I had the good fortune at that time to meet Dr. Z. A. Makomaski, Port Chester, N.Y. psychiatrist, who has just completed an exhaustive volume entitled "Gold Coins of Poland and Countries Related to the History of Poland."

Dr. Makomaski, who was born in Wansaw, spent some fifteen years in his spare time researching and compiling his study. "I did this work in order to relax," commented the doctor.

THE ENTIRE manuscript it contained in four ring binders and totals some 1,000 typewritten pages, including many hundreds of photos. The work is divided into four main sections.

Part I: Gold Coins and Medals of the Kingdom and Republic of Poland. Part II: Hungarian coins related to the history of Poland. Part III: Includes gold coins of the Dukes of Pomerania (Pomorze) related to the history of Poland. Part IV: Coins of Silesia (Slask) related to the history of Poland.

"Many of the coins cited here have not been listed in other sources," emphasized Dr. Makomaski. "For example, at least forty per cent of the specimens catalogued here are not included in Count Emeric Hutten-Czapewski's great five-volume work "Catalogue de la Collection des Medailles et Monnaies Polonaises," he said.

DR. MAKOMASKI has arranged all his coins in chronological order, according to years of issue. He has utilized all available works ever written on Polish numismatics, including auction records, lists, et al.

Need H. S. Diploma? Equivalency Exams Are Now Available

More and more jobs in industry and civil service, particularly the more important jobs, require the applicant to be a high school graduate, or the equivalent.

Persons who have never finished high school, or those whose foreign education records are not accepted as equal to an American high school graduation, now have available a ready means of meeting this requirement — the high school equivalency diploma.

This diploma had its origin following World War II, when many returning service men and women found they had missed graduation as a result of entering military service. To solve the problem of their desire — and need — for a high school diploma, most states as well as the armed forces adopted the equivalency procedure. Following a successful and not too difficult written examination, a high school equivalency diploma is issued. Such a diploma is now generally accepted as meeting job requirements.

THE EXAMINATION is based on tests prepared by the American Council on Education and furnished to the educational departments of the various states and the armed forces. In New York State, for example, the examination lasts ten hours in the course of two days, and covers five subjects: grammar, social science, mathematics, literature, and science. Multiple choice questions and answers on these subjects are presented, and the applicant merely marks what he

TIMELY TOPICS

SEMI-MINI STEWARDESSES—American Air Lines stewardesses model new uniforms at a fashion showing in New York. The single-piece garb is of stretch knit with turtle neck collars and modified mini-skirts. Modeling are Patty Poulson (left) of Phoenix, and Gwen Oesch of South Bend.

New Jets Will Ring In New Era In Commercial Aviation

New York (UPI) — Bigger and faster are key words in the future of commercial aviation. It won't be very long before planes will hurtle across the oceans and continents with 300 passengers at three times the speed of sound.

U.S. airlines already are flying regular services with stretched-out models of Douglas four-jet DC8s, capable of carrying up to 250 passengers. The Super DC8-61 is more than 187 feet long or about 40 feet longer than earlier DB8s and Boeing 707s which can seat up to 140 persons.

BUT IN A COUPLE of years (late or early 1970), the Super DC8 will be dwarfed by Boeing's 747 "Jumbo" jet. The B747 will be about 230 feet in length, have a wingspread of almost 196 feet and a tail rising about 64 feet.

The Jumbo jet will be able to accommodate up to 490 passengers but both Pan American and TWA configurations provide for about 350 seats in the interest of maximum possible comfort and convenience.

There will be more seating and walking space in both first class and economy sections. Interiors will resemble living rooms. The designers have done away with the tube-like appearance of passenger compartments in current airliners — ceilings will be more than eight feet high, cabins will be almost 20 feet wide and the walls will be almost vertical.

Doors will be wider than those in the average home for quicker loading and unloading. Wider and more comfortable seats — and more leg and elbow room — will be provided in economy class.

BASIC PLANS call for continuation of the current seating arrangement for first class passengers, two seats on each side but the aisle will be wider.

There will be two aisles in the economy section as compared to the one in the present jets. Seating will be nine abreast — two seats an aisle, two sets of two seats, another aisle, and three seats. The aisles will be wide enough for passengers to move without stepping on someone's toes or having to squeeze by someone else.

Melon-Loving Mouser

St. Louis (UPI) — A cat owned by Vicky Carwitz loves to eat watermelon.

Researcher Optimistic About Small Business

San Francisco (UPI) — In this era of big business, the American small businessman not only will survive but will thrive and multiply, in the opinion of a lady whose own business is to study such things.

Mrs. Del Behrend is a researcher for the Bank of America and her happy conclusions about the promising future for small businesses were reached after a year-long study of the subject.

"There will be more small businesses by 1975," she predicted, in an interview, "than there are now in ratio to the country's population."

Page Diogenes

Dickinson, Tex. — (UPI) — An honest man came to Zero's Grill, the Texas Restaurant Association Magazine reported. Owner Bill Zero said a motorist smashed into the brick front of the grill one night and finding nobody about, put \$40 in an envelope and left it on the barbecue pit.

Bald Facts

Wayne, N.J. (UPI) — The palms of the hands and the soles of the feet are virtually the only major hairless areas on the average adult body. The entire body has about half a million individual hairs, about 140,000 of them growing from the scalp, according to researchers at John H. Break, Inc., hair care products manufacturer.

Pregnant Appeal

Blakeham, The Netherlands (UPI)—Mayor G. Croenendaal has told the people of Blakeham they ought "to do something" about the shortage of children in the village. Blakeham needs 50 children in three years to keep the permit for its new public school.

WORLD WEEK

